

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 19.4.2011
COM(2011) 222 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Odprti internet in nevtralnost omrežja

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Odprti internet in nevtralnost omrežja

KAZALO

1.	Uvod.....	2
2.	Razprava o nevtralnosti omrežja.....	2
3.	Določbe regulativnega okvira EU o nevtralnosti omrežja	4
3.1.	Načela konkurenčnosti	4
3.2.	Spremenjeni okvir za telekomunikacije	4
4.	Dosedanji rezultati	5
4.1.	Blokiranje.....	5
4.2.	Upravljanje prometa.....	6
4.3.	Potrošniki in kakovost storitev	7
4.4.	Mednarodni kontekst.....	8
5.	Sklepne ugotovitve.....	8

1. UVOD

Evropska komisija se je ob sprejetju svežnja telekomunikacijskih reform EU leta 2009 v deklaraciji¹ zavezala k „ohranitvi odprtosti in nevtralnosti interneta, pri čemer v celoti upošteva voljo sozakonodajalnih institucij, da internetna nevtralnost postane cilj politike in načelo urejanja, ki ga bodo spodbujali nacionalni regulativni organi“. V tej deklaraciji je napovedala, da bo spremljala izvajanje ustreznih določb o omrežnih svoboščinah ter „vpliv tržnega in tehnološkega razvoja na omrežne svoboščine ter pred koncem leta 2010 Evropskemu parlamentu in Svetu poročala o morebitni potrebi po dodatnih smernicah“. To zavezo, ki jo je obnovila v sporočilu o Evropski digitalni agendi², želi izpolniti s tem poročilom, v katerem so zapisani rezultati posvetovanj Komisije in poizvedovalnih postopkov ter ustrezne sklepne ugotovitve.

Postopek

Za oblikovanje strokovnih dokazov za sporočilo je Komisija začela javno posvetovanje z naslovom „Odprti internet in nevtralnost omrežja v Evropi“, ki je potekalo od 30. junija do 30. septembra 2010. V posvetovanju je sodelovalo več kot 300 udeležencev iz najrazličnejših interesnih skupin, med njimi omrežne operaterje, ponudnike internetnih vsebin, države članice, zveze potrošnikov in organizacije civilne družbe kot tudi številne posameznike. Celoten seznam udeležencev ter odgovorov, ki niso zaupne narave, je bila objavljena na posebni strani Komisije³ skupaj s poročilom, ki vsebuje kratek in okvirni pregled. Poleg tega sta Komisija in Parlament 11. novembra 2010 organizirala skupno srečanje⁴, na katerem so lahko številne interesne skupine na odprtem in javnem forumu predstavile in razpravljale o svojih vidikih glede nevtralnosti omrežja.

2. RAZPRAVA O NEVTRALNOSTI OMREŽJA

Razvoj interneta

Internet je izredno hitro dobil mednarodno razsežnost. V petnajstih letih je vrednost poslovanja na trgu internetne povezljivosti s skoraj nič poskočila na več milijard. Razcvet interneta je prek e-trgovine olajšal čezmejno poslovanje, ki spodbuja razvoj notranjega trga in prispeva k zmanjšanju ovir med državami članicami. Internet je gonilna sila globalnega gospodarstva. Odgovoren je za neizmerljivo število inovacij.

Uspeh interneta je pripisati dejstvu, da je odprt in enostavno dostopen, seveda pa mora uporabnik imeti internetno povezavo. Pri zagotavljanju vsebin ali storitev, razen nekaterih osnovnih tehničnih zahtev, trenutno posamezniki ali podjetja nimajo visokimi zagonskimi

¹ UL L 337, 18.12.2009.

² COM(2010) 245.

³

http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/library/public_consult/net_neutrality/index_en.htm.

⁴

http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/library/public_consult/net_neutrality/index_en.htm.

stroški, ki so značilni za veliko ustaljenih omrežnih panog. Pravzaprav je odsotnost teh omejitev omogočila razcvet številnih uporabniških programov, ki so danes vsem domači.

Na samem začetku je bila internetna povezava mogoča preko klicne povezave, vendar se je zaradi razvoja zanimivih uporabniških programov, ki so bili dostopni preko vedno hitrejših širokopasovnih povezav, internet razvil v veliko več kot samo telefonsko linijo. Postal je „omrežje omrežij“, ki je spremenilo način sporazumevanja in poslovanja, načina dela, odprl je nove možnosti za izobraževanje, kulturo, sporazumevanje, družbeno povezovanje ter razvoj na znanstvenem in tehničnem področju, v širšem smislu pa spodbuja svobodo izražanja in raznovrstnost medijev.

V nadgradnjo infrastrukture, ki potrošnikom omogoča uporabo boljših storitev za nižjo ceno, je bilo vloženih milijarde evrov. Skupaj s evropskim modelom za urejanje grosističnega dostopa, ki spodbuja konkurenčnost, ter izvajanjem konkurenčnih pravil EU je to spodbudilo konkurenčnost na podrejenem trgu, posledično so se povečale konkurenčne ponudbe paketov za širokopasovni dostop, ki so skupaj s privlačnimi ponudbami vsebin in storitev povečali povpraševanje potrošnikov. Zaradi skokovitega porasta v podatkovnem prenosu bodo potrebne dodatne naložbe. Po nekaterih napovedih naj bi promet v fiksni omrežjih naraščal za 35 % na leto, v mobilnih omrežjih pa za 107 % letno. Internet je v današnji družbi postal zelo dragocena dobrina. Kljub temu pa velik del njegovega potenciala ostaja neizkoriščen.

Okvir za razpravo o nevtralnosti omrežja

Čeprav opredelitve „nevtralnosti omrežja“ še ni, **člen 8(4)(g) okvirne direktive⁵ določa, da morajo nacionalni regulativni organi povečati zanimanje prebivalcev Evropske unije s spodbujanjem sposobnosti končnih uporabnikov, da dostopajo do informacij in jih razširjajo ali uporabljajo programe ali storitve po lastni izbiri.** To je seveda odvisno od veljavnih zakonov, tako da ne posega v evropske ali nacionalne ukrepe proti nezakonitim dejavnostim oziroma boju proti kriminalu.

Bistvo nevtralnosti omrežja ter osnovnih točk razprave, ki se osredotočajo predvsem na to, kako najbolje ohraniti odprtost te platforme in nadalje zagotavljati visoko kakovostne storitve za vse ter omogočiti razcvet inovacij ob hkratnem uveljavljanju in spoštovanju temeljnih pravic, kot so svoboda izražanja in svoboda poslovanja.

Bistvo razprave nevtralnosti omrežja se osredotoča na upravljanje prometa in opredelitve o razumnem upravljanju prometa. Splošno sprejeto dejstvo je, da morajo internetni operaterji sprejeti določene upravljalske prakse za zagotovitev učinkovite rabe njihovih omrežij in da je pri nekaterih storitvah IP, kot so na primer IPTV v realnem času ter video konference, za zagotavljanje visoko kakovostnih storitev, včasih potrebno posebno upravljanje prometa. Kljub temu pa dejstvo, da nekateri operaterji, iz razlogov, ki niso povezani z upravljanjem prometa, blokirajo ali poslabšanje prometa zakonitih storitev (predvsem storitve prenosa govora po internetnem protokolu), ki so sicer konkurenčni njihovim storitvam, lahko razumemo omejevanje odprtosti interneta. Pomemben del razprave o nevtralnosti omrežja zajema tudi preglednost. Pridobivanje ustreznih podatkov o možnih omejitvah ali upravljanju prometa omogoča potrošnikom premišljeno izbiro. Zato je treba obravnavati vprašanja upravljanja, blokiranja in poslabšanje prometa, kakovosti storitev in preglednosti delovanja.

⁵ Direktiva 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 (okvirna direktiva).

3. DOLOČBE REGULATIVNEGA OKVIRA EU O NEVTRALNOSTI OMREŽJA

3.1. Načela konkurenčnosti

Cilj regulativnega okvira EU je spodbujanje učinkovite konkurence, za katero velja, da je najboljši način zagotavljanja visokokakovostnega blaga in storitev po potrošnikom dostopnih cenah. Da bi konkurenca delovala, morajo potrošniki imeti možnost izbire med različnimi konkurenčnimi ponudbami na podlagi jasnih in nazornih informacij. Potrošniki morajo imeti tudi resnično možnost izbire novega ponudnika, če ta ponuja kakovostnejše storitve in/ali nižje cene ali, v primeru nezadovoljstva potrošnika z zagotovljenimi storitvami, npr. kadar trenutni ponudnik omejuje posamezne storitve ali uporabniške programe. V konkurenčnem okolju to spodbudi operaterje, da prilagodijo cene in ne omejujejo uporabniških programov, ki so priljubljeni med uporabniki, npr. pri storitvah prenosa govora po IP (VoIP).

Teža takih težav, ki so se pojavile med razpravo o nevtralnosti omrežja, je torej povezana z ravno obstoječo konkurenčnostjo na trgu.

V Evropi regulativni okvir spodbuja konkurenčnost tako, da od omrežnih operaterjev s pomembno tržno močjo zahteva, da zagotovijo veleprodajni dostop in da spekter dodeljujejo tako, da s tem spodbuja konkurenčnost. Veleprodajni dostop do mobilnih omrežij je bil [večinoma] neurejen, ker se je predpostavljalo, da se tak dostop operaterjem mobilnih virtualnih omrežij zagotavlja po tržnih pogojih, ki pomenijo dodatno ponudbo na maloprodajni ravni. Konkurenčno pravo, ki je bilo uveljavljeno vzporedno z ex ante regulativnim okvirom, je olajšalo vstop na tržišče, saj preprečuje, da bi regulirani operaterji zlorabljali prevladujoči položaj. Zato v EU maloprodajne cene fiksnih in brezžičnih povezav niso urejene, potrošniki pa lahko koristijo ugodnosti široke ponudbe storitev po različnih cenah glede na svoje potrebe (npr. glede količine ali pasovne širine).

Hkrati pa lahko na primernost konkurenčnega okolja, ki zagotavlja odprtost interneta, vplivajo tudi morebitno nedelovanje trga, oligopolistične prakse, ozka grla pri zagotavljanju visokokakovostnih storitev potrošnikom in asimetrija informacij.

3.2. Spremenjeni okvir za telekomunikacije

Spremenjeni okvir za telekomunikacije, ki je bil sprejet leta 2009, naj bi ohranil odprti in nevtralni značaja interneta. Revidirani predpisi določajo, da morajo nacionalni regulativni organi spodbujati „spodobnost končnih uporabnikov, da dostopajo do informacij in jih razširjajo ali uporabljajo programe ali storitve po lastni izbiri“ (člen 8(4) okvirne direktive).

To je tudi v skladu tudi z novimi zahtevami po preglednosti za potrošnike (člen 21 Direktive o univerzalnih storitvah). To pomeni, da bo potrošnik ob naročanju storitve in v primeru kasnejših sprememb obveščen:

- o pogojih, ki omejujejo dostop in/ali uporabo storitev ali uporabniških programov v skladu z zakonodajo EU; ter
- o vseh postopkih, ki jih vzpostavi ponudnik za merjenje in oblikovanje prometa, da se tako izogne obremenitvi ali preobremenitvi omrežne povezave, in o morebitnih vplivih teh postopkov na kakovost storitve.

Te zahteve po preglednosti so potrebne za obveščanje potrošnikov o kakovosti storitev, ki jo lahko pričakujejo.

Kar zadeva **menjavo operaterja**, bodo potrošniki imeli možnost zamenjave v enem samem dnevu, pri tem pa bodo lahko zadržali svojo številko. Poleg tega morajo operaterji nuditi možnost podpisa pogodbe z veljavnostjo največ 12 mesecev. Novi predpisi tudi zagotavljajo, da pogoji in postopki o prenehanju pogodbe nimajo zaviralnega učinka na možnost menjave ponudnika storitev (člen 30(6) Direktive o univerzalnih storitvah).

Poleg tega lahko nacionalni regulativni organi po posvetovanju s Komisijo določijo najnižjo zahtevano kakovost storitev za storitve omrežnega prenosa podatkov (člen 22(3) Direktive o univerzalnih storitvah) in tako zagotovijo primerno kakovost storitev.

Vse te določbe revidiranega regulativnega okvira EU morajo države članice prenesti do 25. maja 2011.

Poleg tega zakonodaja EU⁶ ščiti posameznike glede obdelave osebnih podatkov, in sicer tudi takrat, ko se odločitve, ki znatno vplivajo na posameznika, sprejemajo na podlagi avtomatizirane obdelave njihovih osebnih podatkov. Vsakršno delovanje, ki zadeva blokiranje ali upravljanje prometa na taki osnovi, mora biti v skladu z zahtevami o varstvu podatkov.

Države članice morajo pri izvajanju zakonodaje EU upoštevati tudi Listino EU o temeljnih pravicah, kar velja tudi za izvajanje revidiranega okvira za telekomunikacije, ki lahko vpliva na uveljavljanje številnih takih pravic.

4. DOSEDANJI REZULTATI

4.1. Blokiranje

Blokiranje ali zaviranje zakonitega prometa je bilo eno pglavitnih vprašanj med javnim posvetovanjem in srečanjem o nevtralnosti omrežja. O blokiranju govorimo, ko je dostop do nekaterih storitev ali spletnih strani na internetu otežen ali popolnoma omejen. Klasičen primer je mobilni internetni operater, ki blokira prenos govora po internetnem protokolu (VoIP). Pri zaviranju gre za tehniko, ki se uporablja za upravljanje prometa in zmanjševanje prezasedenosti in se lahko uporabi za poslabšanje (npr. upočasnitev) nekaterih oblik prometa ter tako vpliva na kakovost vsebine, kot je videoprenos, ki ga potrošniku zagotavljajo konkurenti.

Na evropski ravni je leta 2010 Organ evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) med člani opravil anketo, s katero je ocenil takratno stanje v državah članicah. Poleg tega sta nacionalna regulativna organa v Franciji in Združenem kraljestvu, tj. ARCEP⁷ in ORFOM⁸, še pred začetkom Komisijskega javnega posvetovanja začeli svoje posvetovanje.

BEREC je v javnem posvetovanju zapisal, da so nekateri operaterji neenako obravnavali podatke. Tako je npr. poročal o nekaterih težavah, ki skrbijo tako uporabnike kot ponudnike vsebin:

⁶ Na primer Direktiva o varstvu podatkov (95/46/ES) ter Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah (2002/58/ES).

⁷ <http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/net-neutrality/?showResponses=true>.

⁸ http://www.arcep.fr/uploads/tx_gspublication/net-neutralite-orientations-sept2010-eng.pdf.

- omejitve hitrosti (zaviranje) pri izmenjavi datotek vsak z vsakim (P2P) ali pretočnih videh, ki jih izvajajo nekateri ponudniki v Franciji, Grčiji, na Madžarskem, v Litvi, na Poljskem in v Združenem kraljestvu;
- blokiranje ali dodatno zaračunavanje za zagotavljanje storitev prenosa govora po internetnem protokolu (VoIP) v mobilnih omrežjih pri nekaterih operaterjih v Avstriji, Nemčiji, Italiji, na Nizozemskem, Portugalskem in v Romuniji.

BEREC ni zabeležil razlike med primeri popolnega blokiranja ter operaterjev, ki sicer zagotavljajo storitev, vendar zanj zahtevajo dodatno plačilo, ter tudi ni navedel višine teh plačil. To so poglobljena vprašanja, ki jih je treba še razjasniti. Zato je izredno pomembno, da se opravi poglobljena poizvedovalna študija, ki bo odražala jasno sliko stanja v EU. Zveze potrošnikov in organizacije civilne družbe so navedle številne domnevne primere blokiranja in zaviranja. Iz poročila BEREC je razvidno, da so bili številni primeri rešeni prostovoljno, pogosto s posredovanjem nacionalnih regulativnih organov ali zaradi pritiska nenaklonjene medijske pozornosti.

Pojavili so se tudi pomisleki, da se blokiranje, ki je trenutno sicer omejeno zgolj na VoIP, v prihodnosti lahko razširi tudi na druge storitve, kot je televizijska radiodifuzija. Udeleženci posvetovanja so opozorili tudi na strukture zaračunavanja, na podlagi katerih bi večji akterji, ki si lahko privoščijo prednostno obravnavanje proti plačilu, imeli prednost, medtem ko bi bili novi vstopniki na trg potisnjeni na stranski tir, zaradi česar bi bile omejene tudi spodbude za inovacije. Udeleženci so še izpostavili, da bi potrošniki z eno samo internetno pogodbo lahko imeli težave z dostopom do storitev po lastni izbiri, če bi različni operaterji blokirali ali poslabšali dostop do različnih storitev.

Komisija trenutno nima dokazov, da bi lahko sklepala, da gre za upravičene pomisleke, vendar bi bilo treba te primere upoštevati v poglobljeni poizvedovalni študiji.

4.2. Upravljanje prometa

Vedno večje povpraševanje v širokopasovnih omrežjih kot tudi različne storitve in uporabniški programi, ki zahtevajo neprekinjeno izmenjavo podatkov, pomenijo, da je upravljanje prometa potrebno za zagotavljanje neprekinjene uporabe potrošniku, do katere bi lahko prišlo ob prezasedenosti omrežja.

Obstajajo tri tehnike upravljanja prometa:

- **paketno razlikovanje**, ki dovoljuje, da se različni razredi prometa obravnavajo različno, na prime, pri storitvah, ki zahtevajo komunikacijo v realnem času, kot so predvajanje zvočnih ali video dogodkov v živo ter VoIP. To razlikovanje zagotavlja določeno najmanjšo kakovost storitve za končne uporabnike;
- **usmerjanje** IP omogoča ponudnikom internetnih storitev (ISP), da usmerijo pakete na druge komunikacijske poti ter se tako izognejo prezasedenosti ali zagotovijo boljše storitve. ISP lahko npr. usmeri paket na strežnik, na katerem je shranjena kopija zahtevanih informacij, ki se nahaja na njegovem omrežju ali v njegovi bližini;
- **filtriranje** omogoča ISP, da razlikujejo med „varnim“ in „škodljivim“ prometom in slednjega blokirajo, preden ta doseže predvideni naslov.

Potrošnik ni prikrajšan, če elektronsko pošto prejme nekaj sekund zatem, ko je bila poslana, medtem ko bi podoben zaostanek pri govorni komunikaciji povzročil znatno poslabšanje storitve ali celo popolno neuporabnost.

Razprava o nevtralnosti omrežja se osredotoča predvsem na upravljanje prometa in opredelitev razumnega upravljanja prometa. Upravljanje prometa je potrebno za zagotavljanje tekočega pretoka prometa, predvsem ob prezasedenosti omrežja.

Številni udeleženci javnega posvetovanja so se strinjali, da upravljanje prometa ni nič novega na področju elektronskih komunikacij. Primer so operaterji, ki so dali prednost govornemu prometu, predvsem v primeru mobilnega prometa. Nekateri udeleženci so dodali, da bi s primerno tehniko upravljanja prometa lahko celo izboljšale potrošnikovo izkušnjo. Celo tisti udeleženci, ki so na javnem posvetovanju izpostavili blokiranje storitve vsak z vsakim ter VoIP, so izjavili, da je upravljanje prometa potreben in nujen del za učinkovito zagotavljanje interneta. Strinjali so se, da je njegova uporaba pri reševanju preobremenitve ter vprašanj varnosti popolnoma upravičena in ni v nasprotju z načeli nevtralnosti.

Nekateri udeleženci so izrazili zaskrbljenost v zvezi z morebitno zlorabo upravljanja prometa, na primer pri dodeljevanju prednostne obravnave eni storitvi pred drugo – praksa, ki po njihovem mnenju pri podobnih storitvah ni upravičena.

Doseženo je bilo splošno soglasje, da bi morali operaterji in ISP imeti možnost določiti lastne poslovne vzorce in tržne dogovore, ki pa bi morali biti skladne z veljavno zakonodajo. Nekateri udeleženci so nacionalne regulativne organe in operaterje pozvali k skupnemu sodelovanju za zagotovitev preglednosti za potrošnika na področju praks upravljanja prometa so bili nazorni in učinkoviti.

Številni udeleženci so menili, da se bi v skladu z načelom tehnološke nevtralnosti, na kateri temelji tudi okvir EU za elektronske komunikacije, upravljanje prometa moralo uporabiti tako pri fiksnih kot tudi mobilnih omrežjih.

Komisija skupaj z BEREC to vprašanje še naprej proučuje, da bi zagotovila razumno in pregledno upravljanje prometa, ki bo v skladu z okvirom EU za telekomunikacije.

4.3. Potrošniki in kakovost storitev

Preglednost je ključni del razprave o nevtralnosti omrežja. Zagotavljanje ustreznih podatkov o možnih omejitvah ali upravljanju prometa omogoča potrošnikom premišljeno izbiro.

Po mnenju BEREC je večina nacionalnih regulativnih organov prejela pritožbe potrošnikov v zvezi z **razliko med objavljeno in dejansko hitrostjo prenosa** pri internetnih povezavah. Večina se je strinjala, da je preglednost kakovosti storitve nujna. Glede na zapletenost in tehnično naravo številnih internetnih ponudb bi bilo treba po mnenju številnih udeležencev s stališča potrošnika doseči ravnotežje med čim bolj enostavnimi ter hkrati nazornimi in primerno podrobnimi informacijami.

Nekatere zainteresirane strani so poudarile, da so varovala za ohranjanje odprtega in nevtralnega značaja interneta že določena v regulativnem okviru in da bi morali nacionalni regulativni organi uporabiti določbe iz člena 22(3) Direktive o univerzalnih storitvah ter določiti primerno najnižjo raven zahtev za kakovost storitev za primere, ko so obveščeni o poslabšanju storitev, oviranju ali upočasnjevanju prometa po omrežjih.

Med srečanjem novembra 2010 so člani Evropskega parlamenta pozvali k dodatnemu določanju kazalcev kakovosti storitev ter napovedali, da bodo pri iskanju najboljših načinov sodelovali z BEREK.

4.4. Mednarodni kontekst

Številna vprašanja, kot na primer ali lahko ponudniki interneta prednostno obravnavajo eno vrsto vsebine pred drugo in ali bi morala obstajati različna pravila za mobilna in stacionarna omrežja, so sprožila intenzivno razpravo in veliko polemik v številnih državah izven EU.

V **Združenih državah** je zvezna komisija za komunikacije (FCC) redno izražala zavezo k ohranjanju odprtosti interneta. Leta 2005 je s tem namenom sprejela štiri ključna načela, ki internetnim potrošnikom omogočajo uporabo vsebin, uporabniških programov, storitev in naprav po lastni izbiri ter spodbujajo konkurenčnost med ponudniki omrežij, storitev in vsebin. Tako razmišljanje se širše ujema z načelom „odprtega interneta“, ki je določeno v revidiranem okviru EU za telekomunikacije.

Decembra 2010 je FCC sprejela nove predpise o preglednosti ter določila vrste blokiranja, ki so dovoljene pri fiksnih in mobilnih širokopasovnih povezavah. Načeloma širokopasovni ponudniki fiksnih povezav ne smejo blokirati zakonitih vsebin, storitev, neškodljivih naprav ali uporabniških programov, tudi če te konkurirajo z njihovimi storitvami govorne ali videotelefonijske. Ta pristop k mobilnim širokopasovnim povezavam je stopenjski, trenutno je ponudnikom jasno prepovedano le blokiranje zakonitih spletnih strani in VoIP ali uporabniških programov za videotelefonijsko, ki konkurirajo njihovim storitvam govorne ali videotelefonijske.

Druge države so sprejele nezavezujoče smernice o nevtralnosti omrežja. Na **Norveškem** je norveška uprava za pošto in telekomunikacije (NPT) februarja 2009 v sodelovanju s številnimi zainteresiranimi stranmi sprejela prostovoljen dogovor, ki daje uporabnikom pravico do internetne povezave: (i) z vnaprej določeno količino in kakovostjo; (ii) uporabnikom omogoča uporabo vsebin, storitev in uporabniških programov po lastni izbiri; in (iii) ki ne dela razlik glede na vrsto uporabniškega programa, storitve ali vsebine.

V **Kanadi** je kanadska komisija za radio in televizijo ter telekomunikacijske storitve oktobra 2009 izdala nov okvir o nevtralnosti omrežja, ki od ponudnikov interneta zahteva večjo preglednost in jim dovoljuje uporabo tehnik upravljanja prometa le kot skrajni ukrep.

Kot kaže, je **Čile** prva država, ki je načelo nevtralnosti omrežja uvedla neposredno v zakonodajo. Avgusta 2010 je čilski parlament sprejel nov zakon o nevtralnosti omrežja. Njegove glavne določbe omejujejo pravice internetnih ponudnikov na upravljanje vsebin, hkrati pa krepijo zaščito za ponudnike vsebin in uporabnike interneta.

Komisija budno spremlja mednarodni razvoj na tem področju in ga bo pri oblikovanju možnih pristopov k nevtralnosti omrežja še naprej upoštevala.

5. SKLEPNE UGOTOVITVE

Pomembnost ohranjanja odprtega interneta, ki jo je Komisija poudarila v deklaraciji, je med javnim posvetovanjem in na skupnem vrhu Komisije in Parlamenta prejela široko podporo. Komisija je še nadalje zavezana temu cilju in si prizadeva zagotavljati trden, vsem dostopen internet „po najboljših prizadevanjih“.

Komisija meni, da bi morali predpisi o preglednosti, menjavi in kakovosti storitev, ki so del revidiranega okvira EU za elektronske komunikacije, prispevati k konkurenčnim rezultatom.

Države članice še vedno prenašajo revidirani okvir EU za elektronske komunikacije v nacionalne zakonodaje, zato je pomembno, da imajo za izvajanje teh določb dovolj časa ter da se pokaže, kako te delujejo v praksi.

Kot navedeno, so bile informacije, zbrane med javnim posvetovanjem, pri številnih vprašanjih, ki so potrebne za razumevanje trenutnega stanja v Evropski uniji, nepopolne ali pa niso bile dovolj jasne. Prav zato Komisija v sodelovanju z BEREC trenutno pregleduje številne primere, ki so se pojavili med posvetovanjem, predvsem omejitve pri zamenjavi (na primer po kolikem času lahko potrošnik v povprečju prekine naročniško pogodbo in kakšna, če je predvidena, je v tem primeru pogodbeni kazni), prakse blokiranja, zaviranja in poslovne prakse s podobnim učinkom, preglednost ter kakovost storitev kot tudi vprašanja konkurenčnosti, povezana z nevtralnostjo omrežja (npr. diskriminacijske prakse prevladujočega akterja).

Glede tega si Komisija pridržuje pravico, da v skladu s členoma 101 in 102 PDEU preveri kakršno koli ravnanje, povezano z upravljanjem prometa, ki bi lahko omejevalo ali izkrivljalo konkurenco.

Nadaljnji ukrepi

Komisija bo do konca leta objavila rezultate preiskave Organa evropskih regulatorjev elektronskih komunikacij (BEREC), pri katerih bo upoštevala vse primere blokiranja zaviranja določenih vrst prometa.

Na podlagi rezultatov in izvajanja določb okvira za telekomunikacije bo Komisija prednostno obravnavala vprašanje **dodatnih smernic** o nevtralnosti omrežja.

Če se bodo pojavile znatne in dolgotrajne težave in če celotni sistem, tj. več operaterjev, potrošnikom ne bo zagotavljal enostavnega dostopa in širjenja vsebin, storitev in uporabniških programov po lastni izbiri z eno samo internetno naročnino, bo Komisija proučila potrebo po **strožjih ukrepih**, da bi zagotovila konkurenčnost in izbiro, ki si jo potrošniki zaslužijo. Preglednost in enostavnost zamenjave sta za potrošnika ključna dejavnika pri izbiranju ali spreminjanju ponudnika internetnih storitev, vendar pa nista zadostna, da bi odpravila splošne omejitve zakonitih storitev in uporabniških programov.

Taki dodatni ukrepi bi lahko bile smernice ali splošni zakonodajni ukrepi za spodbujanje konkurence in potrošnikove izbire, na primer z dodatnim lajšanjem menjave za potrošnika ali, če bi se to izkazalo za nezadosten ukrep, z uvajanjem posebnih obvez glede neupravičenega razlikovanja internetnega prometa, ki velja za vse ponudnike internetnih storitev, ne glede na njihovo tržno moč. Ti ukrepi bi lahko vsebovali prepoved blokiranja zakonitih storitev.

Nevtralnost omrežja zadeva številne pravice in načela, določena v Listini EU o temeljnih pravicah, predvsem spoštovanje zasebnega in družinskega življenja, varovanje osebnih podatkov ter svobodo izražanja in obveščanja. Zato bo vsak zakonodajni predlog na tem

področju podrobno proučen tudi z vidika vpliva na temeljne pravice in skladnosti z Listino EU o temeljnih pravicah⁹.

Vsako dodatno urejanje bi moralo biti takšno, da ne bo odvrčalo od naložb ali inovativnih poslovnih modelov, da bo omogočalo učinkovitejšo uporabo omrežij ter da bo ustvarjalo nove poslovne priložnosti na različnih ravneh internetne verige vrednosti, hkrati pa bo ohranjalo prednosti za potrošnika glede izbire proizvodov za internetni dostop, ki ustrezajo njegovim potrebam.

Obenem bo Komisija še naprej nadaljevala posvetovanja z državami članicami in zainteresiranimi stranmi, da bi zagotovila hiter razvoj širokopasovnih povezav ter tako zmanjšala pritisk na podatkovni promet.

⁹ V skladu z dokumentom „Strategija za učinkovito izvajanje Listine o temeljnih pravicah v Evropski uniji“, COM(2010)573 konč., 19.10.2010.